

*Imami, Shejku i nderuar
AbdulAziz bin Baz*

*Mësime të
rëndësishme
për popullin
e thjeshtë*

Titulli: **Mësime të rëndësishme për popullin e thjeshtë**

Autori: ***Imami, Shejku i nderuar AbdulAziz bin Baz***

Përktheu: ***Bledar Aliu***

Recensoi: ***Shuajb Rexha***

Faqosja dhe kopertina: ***Rajan Alliu***

Boton: Qendra “Udha e besimtarëve”[©]

Tiranë 2012

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Falënderimi i takon vetëm Allahut, paqja dhe bekimi i Allahut qofshin mbi robin dhe të dërguarin e Tij, Muhamed, mbi familjen dhe mbi të gjithë shokët e tij dhe ata që e ndjekin atë deri në Ditën e Gjykimit.

Këto janë pak fjalë rreth sqarimit të disa çështjeve mbi fenë Islame, të cilat duhet t'i njohë masa e gjerë e popullit. Lus Allahun që ky libërth t'iu bëjë dobi muslimanëve dhe ta pranojë prej meje këtë vepër! Ai me të vërtetë është Bujar me bujari të Pakufishme.

Abdulaziz bin Abdilah bin Baz

Mësimi i parë

Mësimi i sures el-Fatiha dhe suret e tjera të shkurtëra nga surja Ez-Zelzeleh (Tronditja e madhe) deri në suren En-Nas (Njerëzit) të cilat duhet të shprehen mirë, duke i mësuar përmendësh me lexim të saktë dhe duke njohur kuptimin e tyre me shpjegim e komentim.

Mësimi i dytë: Shtyllat e Islamit

Njohja e pesë shtyllave të Islamit duke filluar me shtyllën e parë e cila është më themeloria e tyre: Dëshmia se nuk ka të adhuruar (Zot) tjetër me të drejtë përveç Allahut dhe se Muhamedi është i dërguari i Allahut, duke i mësuar me shpjegim kuptimet e tyre duke filluar me kushtet e fjalës LA ILAHE IL-LA ALLAH (Nuk ka të adhuruar tjetër me të drejtë përveç Allahut) që shpjegohet:

- LA ILAHE: mohon gjithçka që adhurohet përveç Allahut.
- IL-LA ALLAH: dedikon dhe thekson të gjitha llojet e adhurimit për Allahun një të vetëm pa i shoqëruar asnjë ortak.

Kushtet e fjalës LA ILAHE IL-LA ALLAH:

- 1- Dituria e cila mohon injorancën.
- 2- Siguria e plotë e cila mohon gënjeshtrenë.
- 3- Singëriteti i cili mohon shirkun.
- 4- Thënia e së vërtetës e cila përjashton gënjeshtrenë.
- 5- Dashuria e cila mohon urrejtjen.
- 6- Zbatimi i të gjitha shtyllave duke përjashtuar lënien e diçkaje prej tyre.
- 7- Pranimi i cili mohon refuzimin dhe mohimi i gjithçkaje që adhurohet përveç Allahut.

Gjithashtu duhet mësuar dëshmia: "Muhamedi resulullah, (Muhamedi është i dërguari i Allahut)" që nënkupton:

- 1 – T'i besosh atij për çdo gjë që ka njoftuar.
- 2 – T'i bindesh për çdo gjë që ka urdhëruar.
- 3 - Largimi nga çdo gjë që e ka ndaluar dhe e ka penguar.
- 4 - Të mos adhurohet Allahu me mënyrë tjetër përveç se me atë mënyrë që ka ligjëruar Allahu dhe i dërguari i Tij.

Më pas i sqarohen nxënësit të dijes pesë shtyllat e tjera të Islamit të cilat janë: namazi, zekati, agjërimi i Ramazanit dhe haxhi (vizita e shtëpisë së shenjtë të Allahut) për atë që ka mundësi.

*Mësimi i tretë:
Shtyllat e Imanit (besimit)*

Shtyllat e imanit janë gjashtë:

- 1- Të besosh Allahun.
- 2- Engjëjt e Tij.
- 3- Librat e Tij.
- 4- Të dërguarit e Tij.
- 5- Ditën e fundit.
- 6- Besimi në kaderin (caktimin) e Allahut të Madhëruar për të mirë apo për të keq.

*Mësimi i katërt:
Llojet e teuhidit dhe llojet e shirkut*

Teuhidi ndahet në tre lloje:

- 1- Teuhidi rububijeh, është të besuarit se Allahu është Krijuesi i gjithçkaje, Poseduesi dhe sunduesi i çdo gjëje dhe nuk e shoqëron Atë askush në këtë.
- 2- Teuhidi uluhijeh (i adhurimit), është të besuarit se Allahu i Madhëruar është i vetmi i adhuruar që e meriton adhurimin dhe nuk ka asnjë ortak në të. Ky është dhe kuptimi i fjalës LA ILAHE IL-LA ALLAH, sepse kuptimi i saj është: nuk ka të adhuruar që e meriton adhurimin

përveç Allahut. Pra, të gjitha llojet e adhurimit si: namazi, agjërimi, haxhi, etj, duhet të kryhen vetëm për Allahun dhe nuk lejohet kryerja e diçkaje prej tyre për dikë tjetër përveç Allahut.

3- Teuhidi esmau ues sifaf (i emrave dhe i cilësive), është besimi në çdo gjë që ka transmetuar tek ne Kur'ani famëlartë ose në hadithet e sakta të profetit, prej emrave të Allahut dhe cilësive të Tij, duke i bërë ato të qëndrueshme vetëm për Allahun në mënyrën që i përshtatet Allahut të Madhëruar pa i deformuar, pa i ndryshuar, pa pyetur për mënyrën se si janë dhe pa i krahasuar ato me ndonjë prej krijesave, siç thotë Allahu: **"Thuaj: Ai, Allahu është Një! Allahu është Ai që çdo krijesë i drejtohet (i mbështetet) për çdo nevojë. Nuk ka lindur kënd dhe nuk është i lindur. Dhe nuk ka asnjë të barabartë ose të krahasueshëm me të."** [Sure Ihlas: 1-4]

Allahu i Madhëruar thotë: **"Asgjë nuk i përngjet Atij dhe Ai është Gjithëdëgjuesi, Gjithëshikuesi."** [Sure Esh-Shura: 11]

Disa dijetarë e ndajnë teuhidin në dy lloje, duke futur teuhidin Esmau ues Sifat në teuhidin Rububijeh. Nuk ka asnjë mospërputhje në këtë ndarje sepse qëllimi është i qartë në të dyja ndarjet.

Shirku ndahet në tre lloje:

1 - Shirku i madh i cili detyron asgjësimin e punës dhe përjetshmërinë në zjarr për atë që vdes në këtë gjendje, pra duke bërë shirk të madh. Allahu i Madhëruar thotë: **"Por sikur ata të kishin bashkuar të tjerë në adhurimin e Allahut (t'i kishin vënë shok Allahut në adhurim), gjithçka që ata kanë punuar do të kishte qenë pa asnjë vlerë për ta."** [Sure En-A'am: 88]

Allahu i Madhëruar thotë: **"Nuk është e drejtë e idhujtarëve të kujdesen për xhamitë e Allahut, duke qenë se vetë dëshmojnë për vetet e tyre se janë mohues. Të tillëve u shkuan kot veprat e tyre dhe ata janë përgjithmonë në zjarr."** [Sure Et-Teube: 7]

Kush vdes duke praktikuar këtë shirk nuk falet asnjëherë dhe xhenneti është i ndaluar për të, siç thotë Allahu i Lartëmadhëruar: **"Nuk ka dyshim se Allahu nuk fal (gjynahun) t'i përshkruhet Atij shok (idhujtarinë), e përveç këtij (gjynahi), i fal kujt do."** [Sure En-Nisa: 48]

Allahu i Madhëruar thotë: **"...ai që i përshkruan Zotit shok, Allahu ia ka ndaluar (ia ka bërë haram) atij xhennetin dhe vend i tij është zjarri. Për mizorët nuk ka ndihmës."** [Sure El- Maideh: 72]

Prej llojeve të këtij shirku janë: lutja e të vdekurve dhe e idhujve, kërkimi i ndihmës prej tyre, tavafi rreth varreve, premtimi i diçkaje për ta, therja për ta etj...

2 - Shirku vogël është çdo gjë që është cilësuar shirk në tekstin e Kur'anit dhe sunetit, por që nuk arrin deri në gradën e shirkut të madh si p.sh: syfaqësia në vepra, betimi në diçka tjetër veç Allahut, thënia: çfarë dëshiron Allahu dhe filani, etj... Pejgamberi thotë: Gjëja që i frikësohem më shumë për ju është shirku i vogël. E pyetën rreth tij dhe u përgjigj duke thënë: Ai është syfaqësia. [Trans. Imam Ahmedi, Taberani dhe Bejhekiu nga Muhamed bin Lebid El-Ensarij- Allahu qoftë i kënaqur prej tij - me zinxhir transmetimi të mirë prej Muhamed bin Lebid, prej Rafi' bin Khadijxh, nga profeti.

Pejgamberi thotë: "Kush betohet me diçka përveç Allahut ka bërë shirk." [Trans. Imam Ahmedi me zinxhir transmetimi të saktë nga Umer bi Khatab- Allahu qoftë i kënaqur prej tij. Gjithashtu e transmeton Ebu Daudi, Tirmidhiu me zinxhir transmetimi të saktë prej hadithit të ibn Umerit- Allahu qoftë i kënaqur prej të dyve - se profeti thotë: "Kush betohet në dikë tjetër përveç Allahut, ka bërë kufër (mohim) ose shirk." Pejgamberi thotë: "Mos thoni çfarë dëshiroi Allahu dhe dëshiroi filani, por thoni: Çfarë dëshiroi Allahu dhe pastaj dëshiroi filani." [Trans. Ebu Daudi me zinxhir transmetimi të saktë nga Hudhejfe ibn Jemani- Allahu qoftë i kënaqur prej tij.]

Ky lloj i shirkut nuk detyron nxjerrjen nga feja dhe nuk detyron përjetshmërinë në zjarr, por mohon përsosmërinë e teuhidit që është detyrë.

3 - Shirku i fshehtë. Argument për këtë është fjala e profetit: "A t'ju njoftoj për diçka që e kam frikë për ju më shumë se mesihu Dexhall? Thanë: -Po, o i dërguar i Allahut! Tha: Shirku i fshehtë, kur ndonjëri çohet dhe falet dhe fillon ta zbukurojë namazin e tij, kur e ndjen se shikimet e njerëzve po e ndjekin." [Trans. Imam Ahmedi ne veprën e tij "El- musned" prej hadithit të Ebu Seid El-Khudrij – Allahu qoftë i kënaqur prej tij.]

Gjithashtu lejohet që të ndahet shirku në dy kategoritë e mëposhtme:

- Shirku i madh dhe shirku i vogël, kurse për sa i përket shirkut të fshehtë ai përfshihet tek të dyja. Shirku i fshehtë përfshihet në shirkun e madh si p.sh shirku i munafikëve (hipokritëve), kur ata fshehin besimet e tyre të kota dhe shfaqin Islamin sa për sy e faqe ose nga frika se mos dëmtohen.

Gjithashtu shirku i fshehtë përfshihet në shirkun e vogël në rastin kur syfaqësia, siç e përmendëm në hadithin e Muhamed bin Lebid El-Ensarij dhe në hadithin e Ebu Seidit, që u përmendën më parë dhe do i përsërisim:

"Gjëja që i frikësohem më shumë për ju është shirku i vogël. E pyetën rreth tij dhe u përgjigj duke thënë: Ai është syfaqësia".

"A t'ju njoftoj për diçka që e kam frikë për ju më shumë se mesihu Dexhall? Thanë: -Po, o i dërguar i Allahut! Tha: Shirku i fshehtë, kur ndonjëri çohet dhe falet dhe fillon ta zbukurojë namazin e tij, kur e ndjen se shikimet e njerëzve po e ndjekin."

*Mësimi i pestë:
Ihsani (përsosmëria)*

Ihsani është të adhurosh Allahun sikur ta shikosh atë, sepse edhe nëse ti nuk e shikon Atë, Ai me të vërtetë të sheh ty.

*Mësimi i gjashtë:
Kushtet e namazit*

Kushtet e namazit janë nëntë:

1. Islami.
2. Llogjika.
3. Mosha e pjekurisë.
4. Pastrimi nga papastërtitë si nevoja, marrdhëniet etj.

5. Largimi i pisllekut konkret si urina apo e vjella.
6. Mbulimi i pjesës së turpshme.
7. Hyrja e kohës.
8. Drejtimi nga kibla.
9. Nijeti (qëllimi).

*Mësimi i shtatë:
Ruknet (shtyllat) e namazit*

Shtyllat e namazit janë 14:

1. Qëndrimi në kijam (këmbë) për atë që ka mundësi.
2. Tekbiri fillestar.
3. Leximi i Fatihas.
4. Rukuja.
5. Të drejtuarit e trupit mbas rukusë.
6. Të rënit në sexhde me 7 pjesët e trupit.
7. Ngritja prej sexhdes.
8. Qëndrimi midis dy sexhdeve.
9. Qetësimi (prehja) në të gjitha veprimet.
10. Renditja ndërmjet shtyllave.
11. Teshehudi i fundit.
12. Ulja (qëndrimi) për leximin e teshehudit te fundit.
13. Salauatet për Profetin
14. Dhënia e selamit.

Mësimi i tetë:

Detyrat e namazit

Detyrat e namazit janë 8:

1. Të gjitha tekbiret, përveç tekbirit fillestar.
2. Thënia “Semiallahu limen hamideh. (Pa dyshim) Allahu e dëgjon njeriun që e falenderon Atë,” për Imamin dhe për atë që falet vetëm.
3. Thënia “Rabbena ue lekel hamd. Zoti ynë! Ty të takon falenderimi,” për të gjithë.
4. Thënia “Subhane rabbijeladhim! Larg të metave është Zoti im i madhëruar,” në ruku.
5. Thënia “Subhane Rabbijel a'la! I Lartësuar është Zoti im i Lartësuar.” në sexhde.
6. Thënia “Rabbifirlij! O Zot, më fal.” midis dy sexhdeve.
7. Teshehudi i parë.
8. Ulja (qëndrimi) për leximin e tij.

Mësimi i nëntë:

Forma e teshehudit e transmetuar nga Profeti

Forma e teshehudit e transmetuar nga profeti është: *Et-tahijjatu lil-lahi ues-salauatu uet-tajjibatu, ues-selamu alejke ejuhen-nebiju ue rahmetullahi ue berekatuhu. E-selamu alejna ue ala ibadil-lahis-salihin. Eshhedu en la ilahe il-lall-llahu ue eshhedu enne Muhameden abduhu*

ue resuluhu. (Lavdërimet më të mira janë vetëm për Allahun. Urimet më të mira qofshin mbi ty, o pejgamber (i Allahut), mëshira dhe lavdërimet e Allahut qofshin gjithmonë mbi ty! Paqja qoftë mbi ne dhe mbi të gjithë robtë e mirë e të çiltër."

Më pas të bëjë saluat mbi pejamberin duke thënë: *All-llahume sal-li ala Muhammedin ue ala eli Muhammed, kema sal-lejte ala Ibrahim ue ala eli Ibrahim. Inneke Hamidun Mexhid.*

All-llahume barik ala Muhammedin ue ala eli Muhammed, kema barekte ala Ibrahim ue ala eli Ibrahim. Inneke Hamidun Mexhid."

(O Allah, mëshiroje Muhamedin dhe familjen e tij, siç e mëshirove Ibrahimin dhe familjen e tij. O Allah, bekoje Muhamedin dhe familjen e tij, siç e bekoje Ibrahimin dhe familjen e tij.)

Më pas në teshehudin e fundit kërkon mbrojtje nga Allahu prej dënimit të zjarrit, të varrit, prej sprovimit të jetës e të vdekjes dhe prej sprovimit të mesihu Dexhallit. E më pas të zgjedhë prej lutjeve çfarë të dojë, veçanërisht ato lutje që janë transmetuar në sunet, si p.sh:

- *Allahume e'inni ala dhikrike ue shukrike ue husni*

ibadetike. (O Allah, më ndihmo që të të kutoj Ty (sa më shumë), të të falenderoj (vetëm) Ty, e që të të adhuroj ashtu siç duhet.)

- All-llahume inni dhalemtu nefsij dhulmen kethira, ue la jegfiru dhunube il-la ente, fegfirlu magfireten min indike, uerhamni, inneke entel Gafurru Rrahim. (O Allah! Unë i kam bërë shumë padrejtësi vetes dhe askush nuk i fal gjuhahet përveç Teje. Më fal mua me faljen tënde dhe më mëshiro, me të vërtetë që Ti je Falës dhe Mëshirplotë.)

Në teshehudin e parë çohet pas dy dëshmime në rekatin e tretë në namazet e drekës, ikindisë, akshamit e jacistë, por nëse lexon edhe salauatet mbi pejgamberin kjo është më mirë, për arsye se hadithet kanë ardhur në përgjithësi, e më pas të çohet në rekatin e tretë.

*Mësimi i dhjetë:
Sunetet e namazit*

1. Duaja e hapjes (Subhanekeallahume ue bihamdike...).
2. Vendosja e dorës se djathtë mbi të majtën në gjokë kur je në këmbë (kijam) para rukusë dhe pas saj.
3. Ngritja e dy duarve me gishterinj të hapur deri te

supet ose deri tek veshët në tekbinin e parë, në shkuarjen në ruku, në ngritjen prej rukusë dhe në ngritjen prej teshehudit të parë për në rekatin e tretë.

4. Të lexuarit (të thënit) më shumë se një herë në tesbihun e rukusë dhe sexhdes, “Subhane Rabbijeladhim” dhe “Subhane Rabbijel Ala”.

5. Të lexuarit më shumë se thënia “Rabbena ue lekel Hamd” mbas ngritjes prej rukuje qoftë për imamin, xhematin, apo për atë që falet vetëm dhe të shtuarit më shumë se njëherë në duanë për falje "Rabbij gfirlij" midis dy sexhdeve.

6. Drejtimi i kokës me shpinën (të qëndruarit me një drejtim) në Ruku.

7. Largimi i dy krahëve në dy anët, largimi i barkut prej kofshëve dhe largimi i kofshëve me dy kërcijtë e këmbës në sexhde.

8. Ngritja e dy bërrylave (parakrahëve) nga toka në sexhde.

9. Ulja e falësit mbi këmbën e majtë të tij të shtrirë dhe ngritja e të djathtës në teshehudin e parë dhe midis dy sexhdeve.

10. Eteuerruku (futja e këmbës së majtë poshtë të djathtës në uljen në tokë dhe duke ngulitur gishtërinjtë e këmbës së djathtë) në teshehudin e fundit, në namazin me tre ose katër rekate.

11. Drejtimi i gishtit tregues nga kibla në teshehudin e parë dhe të dytë prej kohës që ulet derisa mbaron teshehudin dhe levizja e tij tek duatë.

12. Leximi i salavatit dhe berekatit mbi Muhamedin dhe mbi familjen e tij, gjithashtu mbi Ibrahimin dhe familjen e tij në teshehudin e parë.

13. Duaja ne teshehudin e fundit.

14. Leximi me zë në namazin e Sabahut, Xhumase, dy Bajrameve, namazin e Shiut dhe në dy rekatet e para në namazin e akshamit dhe jacisë.

15. Leximi pa zë në namazin e Drekës, Ikindisë, në rekatën e tretë të Akshamit dhe në dy rekatet e fundit të Jacisë.

16. Leximi i Kur'anit pas Fatihas.

17. Vendosja e dy duarve mbi gjunjët me gishta të hapur në ruku.

18. Të treguarit kujdes për të gjitha ato që transmetohen

prej suneteve në namaz.

*Mësimi i njëmbëdhjetë:
Gjërat që prishin namazin*

1. Çdo fjalë që thuhet qëllimisht duke qenë i vëmendshëm dhe duke e ditur që kjo gjë e prish namazin, kurse për sa i përket të paditurit e atij që harron kjo gjë nuk ia prish namazin.
2. Qeshja.
3. Ngrënia.
4. Pirja.
5. Zbulimi i auresit (pjesës së turpshme).
6. Mënjanimi i tepërt nga drejtimi i kiblës.
7. Rrëmuja e tepërt dhe e vazhdueshme në namaz.
8. Prishja e abdesit.

*Mësimi i dymbëdhjetë:
Kushtet e abdesit*

Kushtet e abdesit janë dhjetë:

1. Islami.
2. Logjika.
3. Mosha e pjekurisë.
4. Nijeti (qëllimi).
5. Të këtë si qëllim mosndërprerjen e abdesit derisa të plotësohet pastërtia e tij.

6. Ndërprerja që detyron abdesin.
7. Pastrimi me ujë ose gurë para abdesit, pasi ke kryer nevojën.
8. Pastërtia e ujit dhe qenia e tij në gjendje të lejueshme.
9. Heqja e çdo gjëje që pengon qarkullimin e ujit në vendet që duhen larë gjatë abdesit.
10. Hyrja e kohës së namazit për sa i përket atij që ka papastërti të përhershme.

*Mësimi i trembëdhjetë:
Obligimet e abdesit*

Obligimet e abdesit janë gjashtë:

1. Larja e fytyrës, e prej saj është larja e gojës dhe shfryrja e hundëve.
2. Larja e duarve deri në bërryla.
3. Mes'hi (fërkimi i të gjithë kokës me duar të lagura), e pjesë e kokës janë edhe veshët.
4. Larja e këmbëve së bashku me kyçet e këmbëve.
5. Ruajtja e radhës së abdesit.
6. Mosndërprerja e larjes së pjesëve që përmendëm duke u tharë njëra pjesë, pastaj të lash tjetrën.

E pëlqyeshme është përsëritja e larjes së fytyrës, duarve, këmbëve, shpëllarja e gojës dhe shfryrja e hundës nga tri herë. Po, siç e përmendëm dhe më lart obligim është vetëm një herë. Kurse për sa i përket mes'hit të kokës

nuk është e pëlqyeshme përsëritja e tij, siç kanë argumentuar hadithet e sakta.

Mësimi i katërmbëdhjetë:

Gjërat që e bëjnë të pavlefshëm abdesin.

Ato janë gjashtë:

1. Çdo gjë që del nga dy vendet e jashtëqitjes.
2. Dalja e diçkaje të ndyrë dhe të pistë prej trupit.
3. Largimi i vetëdijës me anë të gjumit apo të diçkaje tjetër.
4. Prekja e organit me dorë duke mos pasur asnjë pengesë, qoftë organi para ose mbrapa.
5. Ngrënia e mishit të devesë.
6. Largimi nga Islami, Allahu na mbroftë ne dhe të gjithë muslimanët nga kjo.

Shënim i rëndësishëm: Për sa i përket larjes së të vdekurit, mendimi më i saktë është se nuk e bën të pavlefshëm abdesin. Kjo është thënia e shumicës së dijetarëve, sepse nuk ka argument për këtë. Por, ai që e lan të vdekurin, nëse e prek me dorë organin e të vdekurit duke mos patur asnjë pengesë, e ka të detyrueshëm abdesin. Ai e ka detyrë të mos e prek organin e të vdekurit pa një pengesë, si rrobë etj. Gjithashtu duhet ditur se prekja e gruas nuk e bën të pavlefshëm abdesin asnjëherë, qoftë prekja me epsh apo

pa e psh. Në këtë çështje ekzistojnë dy mendime, por mendimi më i saktë është që nuk e bën të pavlefshëm abdesin përderisa nuk del diçka prej tij, sepse pejgamberi i puthte gratë e tij, pastaj falej duke mos marrë abdes. Kurse fjala e Allahut "...ose kontaktuat me gratë", ka për qëllim marrëdhëniet seksuale. Pra, në këtë çështje ka dy mendime, por mendimi më i saktë është ky që përmendëm. Gjithashtu ky është mendimi i Ibn Abbasit - Allahu qoftë i kënaqur prej tij - dhe mendimi i shumë dijetarëve prej gjeneratave të para dhe të mëvonshme.

Mësimi i pesëmbëdhjetë:

Stolisja me moralin që na ka urdhëruar sheriati e me të cilin duhet të stoliset çdo musliman oi:

1. Thënia e së vërtetës (sinqeriteti).
2. Përbushja e amanetit.
3. Ruajtja e nderit.
4. Turpi.
5. Trimëria.
6. Bujaria.
7. Mbajtja e besës.
8. Largimi nga çdo gjë që na ka ndaluar Allahu.
- 9 Respektimi i fqinjit.
10. Ndihma ndaj të vobektëve sipas mundësisë.

Gjithashtu duhet të karakterizohemi me moralet e tjera

të cilat kanë ardhur në Kur'an dhe Sunet.

*Mësimi i gjashtëmbëdhjetë:
Edukimi me edukatë Islame si:*

1. Përshëndetja Islame (Selami).
2. Dashamirësia.
3. Ngrënia me dorën e djathtë.
4. Pirja me dorën e djathtë.
5. Thënia "Bismilah" në fillim të çdo pune.
6. Thënia "el-hamdulilah" në mbarim të çdo pune.
7. Thënia "El-hamdulilah" kur teshtin.
8. Thënia "Jerhamuka Allah" (Allahu të mëshiroftë), kur dikush teshtin dhe falenderon Allahun, vizita e të sëmurit, përcjellja e xhenazes për namaz dhe varrim.
9. Edukatat e ligjëruara nga ligji Islam në Kur'an dhe Sunet gjatë hyrjes dhe daljes në xhami dhe shtëpi, në udhëtim, edukata me prindërit, të afërmit dhe fqinjët, me të moshuarit dhe me të vegjëlit.
10. Urimi për të porsalindurin dhe urimi për bereqet për të posamartuarit.

11. Ngushëllimi në fatkeqësi.

Gjithashtu edhe edukatat e tjera islame gjatë veshjes dhe zhveshjes së rrobave, të sandaleve apo këpucëve.

Mësimi i shtatëmbëdhjetë:

Ruajtja dhe paralajmërimi prej shirkut dhe kundërshtimit të Allahut, si p.sh:

Shtatë gjërat shkatërrimtare janë:

1. T'i bësh ortak (të barabartë) Allahut.
2. Magjia.
3. Vrasja e njeriut të cilin e ka ndaluar Allahu, përveç se me të drejtë.
4. Ngrënia e kamatës.
5. Ngrënia e pasurisë së jetimit.
6. Dezertimi në luftë.
7. Akuza kundër grave të ndershme, besimtare të pafajshme. E të tjera si:
 1. Mosrespektimi i prindërve.
 2. Ndërprerja e lidhjeve farefisnore.
 3. Dëshmia e rreme.
 4. Betimet e rreme.
 5. Dëmtimi i fqinjtit.
 6. Padrejtësia ndaj njerëzve në gjak, pasuri dhe nder.
 7. Pija e pijeve dehëse, të luajturit e kumarit (bixhoxit).
 8. Përgojimi, thashethemet e të tjera të cilat i ka ndaluar

Allahu dhe i dërguari i Tij

Mësimi i tetëmbëdhjetë:

Përgatitja e të vdekurit, namazi dhe varrosja e tij.

Tani po e sqarojmë këtë çështje shkurtimisht:

1. Duhet që kush është në prag të vdekjes të shqiptojë fjalën "LA ILAHE IL-LA ALLAH". Thotë profeti "U thoni të vdekurve tuaj të shqiptojnë "LA ILAHE IL-LA ALLAH" [Trans. Muslimi në Sahih]

Fjala 'të vdekur' në këtë hadith do të thotë: kush është në prag të vdekjes, d.m.th ata të cilëve u janë shfaqur shenjat e vdekjes.

2. Nëse dihet me siguri se ka ndërruar jetë, atëherë i mbyllen sytë sepse kjo vepër është prej sunetit.

3. I vdekuri musliman duhet të lahet dhe përjashtohet nga kjo rasti nëse është shehid (dëshmor) në rrugën e Allahut, sepse shehidi nuk lahet dhe nuk i falet xhenazja, por varroset me rrobat e tij sepse profeti nuk i lau të vrarët në luftën e Uhudit dhe nuk ua fali xhenazet e tyre.

4. Forma e larjes së të vdekurit: Mbulimi i auresit (pjesës së turpshme) të tij, pastaj ngrihet pak dhe lidhet barku i

tij me një shtrëngim të lehtë. Ai i cili do ta lajë e mbështjell dorën e tij me një rrobë dhe të fillojë ta lajë me ujë e t'i japë një abdes si për namaz. Më pas ta lajë kokën dhe mjekrën e tij me ujë e sidër (gjethe të një lloj peme) ose me diçka tjetër. Më pas t'ia lajë krahun e djathtë e pastaj të majtin. Më pas le ta lajë po në këtë formë për herë të dytë e të tretë duke e përshkuar dorën e tij mbi barkun e të vdekurit. Nëse del diçka prej organeve të tij, i lejohet të vendosë në dy vendet anale pambuk ose diçka tjetër. Nëse nuk mbyllen me atë, i lejohet përdorimi i baltës së njomë e të ngrohtë, ose me mjete të mjekësisë moderne si likoplast, etj...

la përsërit abdesin, e nëse nuk pastrohet me tri herë, atëherë e lan deri në pesë ose shtatë herë. Pastaj e fshin me rrobë dhe i vendos parfum në vendet që kanë më shumë nevojë për parfum, gjithashtu i vendos parfum edhe në vendet me të cilat bënte sexhden. E nëse e parfumon të gjithë trupin e tij, kjo është edhe më e mirë. Gjithashtu i tymos qefinët e tij me temjan (rrëshirë që nxirret nga disa bimë të Afrikës Lindore që lëshon tym me erë të mirë kur digjet). Nëse mustaqet dhe thonjtë e tij janë të gjata ia shkurton ato, por edhe nëse i lë ashtu si janë nuk ka problem. Nuk i krihen flokët të vdekurit e as nuk u jepet formë atyre, nuk ia pastron vendet e turpshme nga qimet dhe as nuk e bën synet atë, sepse nuk ka ndonjë argument për këto. Kurse përsa i përket gruas, i ndan flokët e saja në tre bishta dhe i lëshon pas

trupit të saj.

5. Qefinosja e të vdekurit: Më e mira është që burri të qefinoset në tre pëlhura të bardha, duke mos patur në trup këmishë apo qeleshe ose feste, ashtu siç u veprua me profetin, duke e mbuluar me pëlhura. Nëse qefinos me këmishë, izar (copë me të cilën mbulohet pjesa e poshtme e trupit nga mesi e poshtë) dhe fashë nuk ka problem. Gruaja qefinoset me pesë rroba: mbulesë për trupin, mbulesë për kokën, izar dhe dy fasha. Duhet ditur se detyrë për të gjithë të vdekurit (burra e gra), është mbulimi me një rrobë që e mbulon të gjithë trupin e të vdekurit. Por, nëse i vdekuri është muhrim (me ihram në haxh), atëherë lahet me ujë e sidër dhe qefinoset në izarin dhe ridain e tij d.m.th me ihramin e tij ose me diçka tjetër dhe nuk i mbulohet koka dhe fytyra e tij, gjithashtu nuk parfumoset, sepse do të ringjallet ai në ditën e Kiametit duke thënë telbijen siç ka argumentuar për këtë hadithi I saktë I transmetuar nga profeti. Nëse muhrimi është grua, atëherë mbulohet si të tjerat, por nuk parfumohet dhe nuk mbulohet fytyra e saj me perçe dhe as duart me dorashka, porse mbulohen fytyra dhe duart e saj me qefinin në të çilin do të qefinoset siç e sqaruam këtë në formën e qefinosjes së gruas.

Fëmija i vogël djalë mund të qefinoset nga një deri në tre pëlhura, kurse fëmija i vogël vajzë mund të qefinoset me një këmishë dhe dy fasha.

6. Ai që i takon e drejta për larje është ai i cili për të ka lënë porosi i vdekuri e më pas babai, gjyshi, e pastaj më i afërmi i tij nga trashëgimtarët dhe kjo për sa i përket burrit. Kurse për sa i përket gruas, më së pari i takon asaj gruaje për të cilën ajo ka lënë porosi e më pas nëna e saj, gjyshja e saj e më pas më e afërmja prej grave tek ajo. Bashkëshortët kanë të drejtë ta lajnë njëri-tjetrin, sepse Ebu Bekr Es-Sidik – Allahu qoftë i kënaqur prej tij – lau gruan e tij Fatimen – Allahu qoftë i kënaqur prej saj.

7. Forma e namazit të xhenazes:

Namazi i xhenazes ka katër tekbire. Pas tekbirit të parë lexon suren el-fatihah, e nëse lexon pas saj një sure të shkurtër ose një a dy ajete është më mirë, duke u bazuar në hadithin e saktë që është transmetuar nga Ibn Abbasi – Allahu qoftë i kënaqur prej tij. Pastaj thotë tekbirin e dytë dhe bën salauat për profetin ashtu siç lexon në teshehudin e namazit. Më pas thotë tekbirin e tretë dhe thotë:

"Allahume g'firi hajjina ue mejjitina, ue shaahidina ue gaaibina, ue sagiirina ue kebiirina, ue dhekerina ue unthaana. Allahumme men ahjajtehu minna feahjiji alel Islam ue men teuefejtehu feteuffehu alel Iman. Allahumme g'firlehu uerhamhu ue a'fihu ue-'fu anhu, ue erim nuzulehu ue uessi mudkhelehu, ue gsilhu bil maai ueth-thelxhi uel beredi, ue nekkihi minel khataja kema

kema juneka theubul ebjedu mined-denes, ue ebdilhu daaran hajran mik daarihi ue ehlen khajran min ehlihi, ue edkhilhu elxhennete, ue eidhhu min adhabil kabr ue adhabin nar, uefsah lehu fi kabrihi ue neuuir lehu fihi. Allahumme la tehrimma exruhu ue la tedhilna ba'dehu."

Që do të thotë: "O Allah! Fale të gjallin dhe të vdekurin tonë, atë që është prezent prej nesh dhe atë që mungon. Të voglin dhe të madhin tonë, mashkullin dhe femrën tonë. O Allah! Kujt t'i japësh jetë prej nesh, jepi jetë me Islam dhe kë të vdesësh prej nesh vdise me Iman. O Allah! Fale atë, mëshiroje atë, jepi kënaqësi, fale, nderoje gradën e tij, zgjeroje vendbanimin e tij, laje atë me ujë, borë dhe akull dhe pastroje atë nga gjynahet ashtu siç pastrohet rroba e bardhë prej njollave. Zëvendësoje shtëpinë e tij me një shtëpi më të mirë, dhe një familje më të mirë se familja e tij. Fute atë në xhennet dhe mbroje atë nga dënimi i varrit dhe dënimi i zjarrit! Zgjeroja varrin e tij dhe ndriçoje atë! O Allah, mos na e ndalo shpërblimin e tij dhe mos na le të humbasim pas tij."

Më pas merr tekbin e katërt dhe jep vetëm një selam nga krahu i djathtë. Është e pëlqyeshme ngritja e duarve në çdo tekbin.

*Nëse i vdekuri është grua le të thotë: "Allahumme gfir leha!" që do të thotë: O Allah, fale atë grua! Nëse

xhenazja përbëhet nga dy të vdekur, thuhet: Allahumme, gfir lehuma! Që do të thotë: O Allah, fali ata të dy! Dhe nëse xhenazet janë shumë, atëherë themi: Allahumme, gfir lehumi! O Allah, fali ata!

*Nëse xhenazja është fëmij, në vend të kërkimit të faljes për të themi: *"Allahumme, ixhalhu faratan ue dhekhran li ualidejhi, ue shefian muxhaaba. Allahumme thekkil bihi meuaziinehuma ue e'dhim bihi uxhuurahumae elhikhu bisalihil selsefil mu'minin ue xhealhu ue xhealhu fi kefaleti Ibrahime alejhi salatu ues-salam ue kihi birahmetike adhabel xhehim!"* që do të thotë:

"O Allah! Bëje atë paraprirës e mbështetje dhe rezervim për prindërit e tij! Bëje atë ndërmjetës të pranueshëm! O Allah! Rëndoji me anë të tij peshoret e prindërve të tij, shtoji me anë të tij shpërblimet e tyre! Bëje të mundur të arrijë gjeneratat e para të besimtarëve! Vendose atë nën kujdesin e Ibrahimit, paqa dhe shpëtimi i Alahut qoftë mbi të - dhe mbroje atë me mëshirën tënde nga dënimi i zjarrit!"

* Nga suneti është që imami të qëndrojë në drejtim të kokës nëse i vdekuri është burrë dhe në mes të trupit nëse i vdekuri është grua. Nëse janë shumë xhenaze, atëherë para imamit të jetë burrë, kurse gruaja të qëndrojë në anën e kiblës. Nëse midis xhenazeve ka edhe fëmijë, atëherë fëmija i vogël (djalë) vendoset para

gruas. Koka e fëmijës së vogël vendoset në drejtim të kokës së burrit dhe në mes të trupit të gruas në drejtim të kokës së burrit. Po kështu edhe nëse fëmija i vogël është vajzë, koka e saj vendoset në drejtim të kokës së gruas, kurse mesi i saj në drejtim të kokës së burrit. I gjithë xhemati që do të falet duhet të qëndrojë pas imamet dhe vetëm nëse ndonjëri nuk gjen vend, atëherë le të qëndrojë në krahun e djathtë të imamet.

8. Forma e varrosjes së të vdekurit:

Të hapet varri me thellësi deri tek mesi i burrit dhe të hapet brenda tij lahdi në anën e kiblës dhe të vendoset i vdekuri në lahd në krahun e tij të djathtë. Më pas të zgjidhet kordelja (me të cilin u lidh qefini) e të mos hiqet por të lihet ashtu. Të mos zbulohet fytyra e tij qoftë i vdekuri burrë apo grua. Më pas vendosen mbi të tulla të shoqëruara

me llucë me qëllim që të fiksohet e të ruajë baltën. Nëse nuk ka mundësi të gjenden tulla, le të mbyllet me diçka tjetër si beton gurë ose dërrasë me qëllim që të ruajë baltën. Më

pas le të hidhet mbi të dheu dhe këtu është e pëlqyeshme të thuhet: "Bismilah ue ala mileti rusulillah." Të ngrihet varri sa një pëllëmbë dhe nëse ka mundësi le të vendosen mbi të gurë të vegjël e të hidhet mbi të pak ujë.

Është nga suneti i profetit që ata të cilët e përcjellin xhenazen të qëndrojnë tek varri dhe të luten për të vdekurin, sepse pejgamberi pasi varrosej plotësisht i vdekuri qëndronte aty dhe thoshte: "Kërkoni falje për vëllain tuaj dhe kërkoni për të qëndrueshmëri, sepse ai tani pyetet."

9. Gjithashtu është nga suneti që ai që nuk e ka falur namazin e xhenazes, ta falë atë pas varrimit, sepse profeti e ka vepruar një gjë të tillë. Kjo gjë bëhet kur diferenca e kohës së varrimit është më pak se një muaj dhe nëse diferenca kohore është më e madhe se kaq, atëherë nuk është prej sunetit që të falet tek varri, sepse nuk ka ardhur ndonjë argument që profeti është falur tek varri një muaj pas varrimit të të vdekurit.

10. Nuk lejohet që pjesëtarët e familjes së të vdekurit të përgatisin ushqim për njerëzit. Thotë sahabiu i nderuar Xherir bin Abdilah el-Bexheli: "Grumbullimin e njerëzve tek familja e të vdekurit dhe përgatitjen e ushqimit ne e quanim prej vajtimit." [Trans. Imam Ahmedi me zinxhir transmetimi të mirë]

Nuk ka problem nëse përgatisin ushqim për veten e tyre dhe për miqtë, por është e pëlqyeshme që të afërmit dhe fqinjët e tyre të përgatisin ushqim për ta, sepse profetit kur i erdhi lajmi për vdekjen e Xha'fer bin ebi Talibit - Allahu qoftë i kënaqur prej tij – në Sham

urdhëroi familjen e tij që të përgatisin ushqim për familjen e Xha'ferit dhe tha: “Atyre u erdhi diçka që i ngarkoi.”

Nuk ka problem për familjarët e të vdekurit nëse thërrasin fqinjët e tyre apo njerëz të tjerë për të ngrënë nga ushqimi i cili u është dhuruar atyre dhe kjo gjë nuk ka ndonjë kohë të caktuar në bazë të dijes që kemi nga sheriatu.

11. Nuk lejohet që gruaja të mbajë zi për të vdekurin më tepër se tre ditë. Këtu bëhet përjashtim nëse i vdekuri është burri i saj, ajo e ka detyrë të mbajë zi për atë katër muaj e dhjetë ditë, e nëse është shtatëzanë atëherë e zgjat kohën e zisë e saj derisa të lindë, sepse me këtë gjë ka ardhur suneti i saktë nga peygamberi.

*Kurse për sa i përket burrit, atij nuk i lejohet të mbajë zi për asnjë nga të afërmit dhe për askënd tjetër.

12. Nga Suneti i profetit është që burrat t'i vizitojnë varret herë pas here me qëllim që të bëjnë lutje për ta, të kërkojnë mëshirë për ta dhe për të kujtuar vdekjen dhe ndodhitë pas saj. Për këtë argumenton fjala e profetit ku thotë: “Vizitoni varret, sepse ato ju bëjnë të kujtoni botën tjetër.” [Trans. Imam Muslimi në Sahihun e tij]

Profeti i mësonte shokët e tij që kur të vizitonin varret të thoshin: *“Es-selamu alejkum ehle dijari minel mu’minine uel muslimine ue inna insheAllahu bikum laahiku. Nes’elu Allah lena ue lekumul aafijete, jerhamu Allahu el-mustekdimine minna uel muste’khirine.”* Kuptimi i kësaj lutje është: “Paqja e Allahut qoftë mbi ju, O banorët e këtij vendi besimtarë e muslimanë. Edhe ne me urdhërin e Allahut, insheAllahu me ju do të radhitemi. Lusim Allahun të na japë shëndet ne dhe juve. Allahu i mëshiroftë të parët e të mbramët tanë.”

Për sa i përket grave, nuk lejohet që ato t’i vizitojnë varret, sepse profeti i ka mallkuar ato gra që vizitojnë varret, sepse vizita e tyre në varre është mospërmbajtje dhe vajtim. Gjithashtu nuk u lejohet atyre të përcjellin xhenazet në varre, sepse profeti i ka ndaluar ato nga kjo gjë. Kurse namazi i xhenazes në xhami ose në faltore është nga suneti të kryhet nga burrat dhe gratë.

Këtu u erdhi fundi këtyre mësimëve. Paqja dhe bekimi i Allahut qoftë mbi peygamberin tonë, Muhamedin, mbi familjen dhe shokët e tij.

Përmbajtja

<i>Njohje rreth Islamit dhe slerave të tij.....</i>	<i>3</i>
<i>Mësimi 1.....</i>	<i>30</i>
<i>Mësimi 2</i>	
<i>Shtyllat e Islamit.....</i>	<i>30</i>
<i>Mësimi 3</i>	
<i>Shtyllat e Imanit (besimit).....</i>	<i>32</i>
<i>Mësimi 4</i>	
<i>Llojet e teuhidit dhe llojet e shirkut.....</i>	<i>32</i>
<i>Mësimi 5</i>	
<i>Ihsani (përsosmëria).....</i>	<i>37</i>
<i>Mësimi 6</i>	
<i>Kushtet e namazit.....</i>	<i>37</i>
<i>Mësimi 7</i>	
<i>Ruknet (shtyllat) e namazit.....</i>	<i>38</i>
<i>Mësimi 8</i>	
<i>Detyrat e namazit.....</i>	<i>39</i>
<i>Mësimi 9</i>	
<i>Forma e teshehudit e transmetuar nga Profeti.....</i>	<i>39</i>

Mësimi 10	
<i>Sunelet e namazit.....</i>	<i>41</i>
Mësimi 11	
<i>Gjërat që prishin namazin.....</i>	<i>44</i>
Mësimi 12	
<i>Kushtet e abdesit.....</i>	<i>44</i>
Mësimi 13	
<i>Obligimet e abdesit.....</i>	<i>45</i>
Mësimi 14	
<i>Gjërat që e bëjnë të parlefshëm abdesin.....</i>	<i>46</i>
Mësimi 15	
<i>Stolisja me moralin që na ka udhëruar shariat.....</i>	<i>47</i>
Mësimi 16	
<i>Edukimi me edukatë Islame.....</i>	<i>48</i>
Mësimi 17	
<i>Ruajtja dhe paralajmërimi prej shirkut.....</i>	<i>49</i>
Mësimi 18	
<i>Përgatitja e të sdekurit.....</i>	<i>50</i>